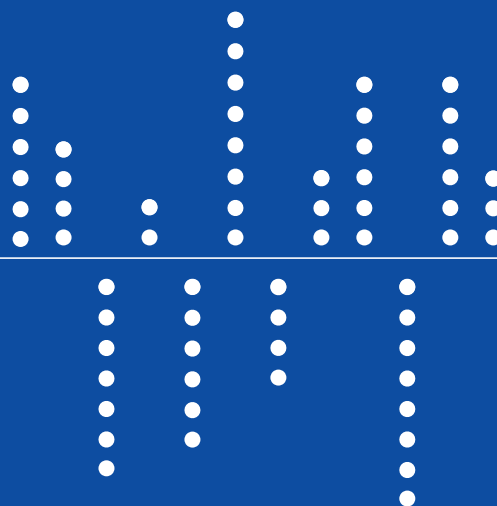


Vilken kvalitet håller statens konsekvensanalyser av förslag som rör företag?

Regelindikator 2004

GODKÄNT



Sammanfattning

När företagen i Sverige tillfrågas om vilka åtgärder som behöver vidtas för att skapa ökad tillväxt är enklare regler en åtgärd som nästan alltid finns med som en prioriterad fråga. Med tanke på att företagens kostnader enbart för att administrera det offentliga regelverket ligger på minst 50 miljarder kr per år är företagens svar naturliga och visar på ett starkt behov av åtgärder. I Holland har beräkningar gjorts som visar att tillväxten i ekonomin förväntas öka med 1,5 % om företagens administrativa börda reduceras med 25 %.

Under år 2003 har flera viktiga politiska steg tagits mot en mer heltäckande regelförenklingspolitik även om de avgörande besluten fortfarande fattas. Den kanske viktigaste åtgärden sedan NNR publicerade Regelindikator 2003 är påbörjandet av mätningarna av företagens administrativa börda. Den inleddes med lagen om mervärdeskatt. Mätningen är baserad på den metod som ITPS presenterade år 2003. NUTEK kom med hjälp av konsultfirman PLS Ramböll fram till att företagens kostnader för att administrera momslagen är ca 2,8 miljarder kr. Mätningarna ska nu genomföras på flera olika lagar, exempelvis årsredovisningslagen.

NNR publicerar i år den tredje upplagan av regelindikatorn. Syftet med dessa uppföljningar är att i grova drag studera kvaliteten och om det sker några förändringar över tiden i de konsekvensanalyser som ska presenteras i samband med förslag till nya eller ändrade företagsregler. Av årets upplaga framgår att förbättringen fortsätter för åtgärder som är enkla att genomföra, exempelvis att presentera en sammanfattning i varje längre ärende eller att redovisa tidigare regler. Resultaten från årets sammanställning visar emellertid också att kvaliteten fortfarande är undermålig när det gäller frågor om vilka kostnader som förslagen förväntas medföra för berörda företag. I endast 5 % av ärendena finns det redovisat vilka totala kostnader och i 7 % av ärendena redovisas vilka kostnader förslaget förväntas medföra för ett enskilt företag.

Sedan förra året har NNR i varje ärende också bedömt om förslagen förväntas medföra ökad, minskad eller oförändrad administrativ börda. Vår uppföljning visar att 52 % av ärendena medför ökad, 16 % minskad och 32 % medför en oförändrad administrativ börda för berörda företag. Dessa siffror ska inte ses som exakta men de ger en god indikation om effekterna av de regelförslag som statsförvaltningen presenterar.

För att få fram enklare regler måste arbetet fortsätta och intensifieras. Det är nu dags att börja leverera resultat som underlättar för företagen i Sverige. NNR föreslår att bl.a. följande åtgärder vidtas:

- Anta ett mätbart mål för en minskning av företagens administrativa börda.
- Genomför mätningar på bred front och dra nytta av resultaten i förenklingsarbetet.
- Utvidga SimpLex mandat och roll.
- Ge en myndighet det övergripande ansvaret för kvalitetskontrollen av konsekvensanalyser.
- Inför sanktioner mot förslag där konsekvenserna är undermåligt beskrivna.
- Presentera alla konsekvensanalyser offentligt.
- Fokusera på hela regelkedjan i samband med förslag till nya eller ändrade företagsregler.

NNRs Regelindikator 2004

Näringslivets Regelnämnd NNR är ideell förening. Föreningen har 15 näringslivsorganisationer som medlemmar. Dessa har 300 000 företag som medlemmar. Praktiskt taget alla storleksklasser och branscher finns representerade. NNRs uppgift är att arbeta för färre och enklare företagsregler samt att minimera företagens uppgiftslämnande. Mer information om NNR finns på www.nnr.se

1 INLEDNING	2
2 REGELVERKEN SOM STYR ANVÄNDNINGEN AV KONSEKVENSPANALYSER OCH SAMRÅD	3
3 UTVECKLING AV REGELFÖRENKLINGSPOLITIKEN 2003-2004.....	4
HANDLINGSPROGRAM	4
RESULTAT AV ÅTGÄRDerna	4
MÄTMETOD	5
RIKSREVISIONEN	5
VERKSFÖRORDNINGsutredningen.....	5
EU	6
GODA EXEMPEL PÅ ÅTGÄRDER	6
4 SAMORDNINGSPROBLEM	8
5 RESULTAT OCH KOMMENTARER TILL REGELINDIKATOR 2004	10
UPPFÖLJNING AV ÄRENDEN.....	10
NNRS KVALITETSFAKTORER OCH MÅLUPPFYLLELSE	10
MÅL - NULÄGE	15
FÖRETAGENS UPPGIFTSLÄMNANDE	15
6 SLUTSATSER OCH FÖRSLAG TILL ÅTGÄRDER	17
SLUTSATSER.....	17
FÖRSLAG TILL GENERELLA ÅTGÄRDER.....	17
FÖRSLAG TILL KVALITETSFÖRBÄTTRANDE ÅTGÄRDER	19
BILAGA 1.....	20

1 Inledning

Regelförenkling står högt upp på företagens önskelista för ett bättre näringslivsklimat som genererar ytterligare tillväxt. Bara att administrera det statliga regelverket kostar företagen minst 50 miljarder kr per år.

Idag anser den svenska regeringen liksom oppositionen också att regelförenkling är en viktig näringspolitisk fråga. Ett antal åtgärder har vidtagits för att förbättra arbetet med dessa frågor i Sverige. Under 2003 har flera viktiga steg tagits mot en mer heltäckande och effektiv regelförenklingspolitik. För att Sverige ska få en regelförenklingspolitik som förmår att leverera konkreta resultat återstår dock flera avgörande politiska beslut. Det gäller främst frågor som har samband med behovet av en övergripande målsättning för arbetet i form av ett kvantitativt mål, organisation av arbetet och prioriteringar.

Näringslivets Regelnämnd (NNR) har under 2002 och 2003 presenterat rapporter som redovisar resultaten från uppföljning av kvaliteten i de ärenden som inkommer till NNR. Syftet med denna uppföljning är studera hur regeringskansliet, myndigheter och statliga utredningar följer de krav som finns på att redovisa en konsekvensanalys i samband med förslag till nya eller ändrade regler som berör företagen. I årets upplaga - Regelindikator 2004 - gör vi en uppföljning av föregående års rapporter. Syftet är att kontrollera om det skett några förändringar beträffande kvaliteten av konsekvensanalyserna. Nytt för i år är att vi också kan redovisa en bedömning av om förslagen till nya eller ändrade regler medför ökad administrativ börda för företagen eller inte samt hur stor del av förslagen som är EU-relaterade. NNR redovisar även utvecklingen för det arbete vi bedriver med samråd för att minimera företagens uppgiftslämnarkostnader i samband med uppgiftsinsamlingar från myndigheter.

NNR anser att rätt utförda konsekvensanalyser aktivt kan bidra till att nya eller ändrade regler utformas på ett sådant sätt att olika intressen bättre kan vägas mot varandra. Om konsekvensanalyser med hög kvalitet upprättas och om resultaten verkligen beaktas i själva beslutsprocessen kan de aktivt medverka till att reducera företagens administrativa kostnader för olika regelverk.

Underlaget för Regelindikator 2004 är i likhet med föregående år hämtat från NNRs kvalitetsdatabas. Här bedöms förslag till nya eller ändrade regler som rör företag utifrån hur myndigheter, regeringskansliet och statliga kommittéer tillämpar de olika krav som finns i förordningarna om konsekvensanalyser. Resultat och slutsatser baseras i år på ca 200 olika förslag till ny eller ändrade regler.

Rapporten behandlar inte bara konsekvensanalyser utan även andra relevanta frågor och åtgärder som syftar till att förenkla för företagen. I kapitel 2 ges en kort beskrivning av de olika regelverk som styr tillämpningen och kraven på statsförvaltningen i frågan om konsekvensanalyser och samråd. Kapitel 3 behandlar kortfattat utvecklingen inom regelförenklingsområdet i Sverige och i viss mån internationellt. Utformningen av regelgivningskedjan i Sverige behandlas i kapitel 4. Resultatet av genomgången 2003/2004 redovisas i kapitel 5. Slutligen redovisar NNR ett antal förslag till åtgärder för en sammanhängande och uthållig politik för enklare regler.

2 Regelverken som styr användningen av konsekvensanalyser och samråd

För statsförvaltningen finns det olika regler och rekommendationer som styr hanteringen av de problem- och konsekvensanalyser som skall upprättas i samband med förslag till nya eller ändrade regler som rör företag. Syftet med analyserna är att ge beslutsfattarna ett så bra beslutsunderlag som möjligt.

För **myndigheter** finns det två förordningar som reglerar myndighetens skyldigheter, verks- och simplexförordningarna. Därtill finns det en samrådsförordning som gäller vid uppgiftsinhämtande.

Enligt *verksförordningen* (1995:1322) skall myndigheter i samband med förslag till föreskrifter presentera en problem- och konsekvensanalys som bl.a. beskriver problemställningen, målsättningen med förslaget, alternativ till reglering och ekonomiska konsekvenser för företag som berörs av förslaget. De aktörer som berörs skall ges rätt att yttra sig i frågan och om konsekvensutredningen.

Enligt *simplexförordningen* (1998:1820) ska myndigheter i samband med förslag till nya eller ändrade regler upprätta en särskild konsekvensanalys om förslaget kan anses påverka förutsättningarna för små företag. Förordningen innehåller en checklista med tolv olika frågor som myndigheten skall besvara. Simplexförordningen innehåller i viss utsträckning samma frågeställningar som verksförordningen.

Enligt förordningen (1982:668) om statliga myndigheters inhämtande av uppgifter från näringsidkare och kommuner - *samrådsförordningen* - skall företagens uppgiftslämnande begränsas med hänsyn till ändamålet och underlättas så långt möjligt. Myndigheterna skall samråda om uppgiftsinhämtandet med organisation som företräder uppgiftslämnande företag (dvs. Näringslivets Regelnämnd inkl. medlemmar) respektive Kommunförbundet och Landstingsförbundet.

För **regeringskansliet** finns det inget formellt regelverk som styr hur och vilka frågor som ska behandlas i samband med att regeringen presenterar propositioner för riksdagen eller beslutar om en ny förordning. Det har dock internt inom regeringskansliet givits ut en skrivelse från tre statssekreterare där vikten av relevanta konsekvensanalyser framhålls. Denna skrivelse brukar benämnas statssekreterarskrivelsen. Till detta skall läggas statsrådsberedningens checklista för regelgivare och propositionshandboken (Ds 97:1).

För kommittéer och utredningar gäller *kommittéförordningen* (1998:1474). Den fick sin nuvarande utformning 1999. Förordningen innebär skyldigheter även för kommittéer att utreda och beskriva konsekvenserna av sina förslag i en konsekvensutredning. I utredningsdirektiven ges närmare anvisningar om respektive kommittés uppdrag.

3 Utveckling av regelförenklingspolitiken 2003-2004

Handlingsprogram

I oktober 2003 presenterade regeringen sitt handlingsprogram för regelförenkling. Programmet benämndes ”Handlingsprogram för enklare vardag för företag”. Syftet med programmet är tvåfaldigt;

- att ta fram åtgärder som minskar den administrativa bördan för företag samt
- att på ett tydligt sätt synliggöra genomförda och planerade åtgärder.

De viktigaste åtgärderna för att realisera dessa syften är:

- Uppdrag till departement och myndigheter.

Samtliga departement och 45 myndigheter har getts i uppdrag att gå igenom de lagar, förordningar respektive föreskrifter och allmänna råd inom det egna ansvarsområdet. Utifrån den genomgång som görs skall varje departement och myndighet presentera en plan för att minska den administrativa bördan för företag. Resultatet av myndigheternas och departementens genomgångar skall utmynna i ett brett handlingsprogram som skall redovisas för riksdagen i en skrivelse hösten 2004. Arbetet skall ske i samråd med representanter för näringslivet.

- Förslag till mätmetod.

Under hösten 2003 och våren 2004 har Verket för näringslivsutveckling (NUTEK) på regeringens uppdrag vidareutvecklat det förslag till mätmetod av administrativ börda som Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) presenterade våren 2003. Under 2004 skall en första mätning med en färdigutvecklad metod genomföras. När en tillförlitlig mätmetod är framtagen skall regeringen redovisa ett kvantitativt mål för att minska den administrativa bördan.

Resultat av åtgärderna

Samtliga departement och myndigheter skall ha levererat in sina förslag till regeringskansliet under maj månad 2004. Fram till hösten 2006 skall 300 konkreta åtgärder genomföras enligt näringsministern.

I rapporten ”Smartare regler för en enklare vardag” har organisationen Svenskt Näringsliv tillsammans med NNR gått igenom 44 av de 45 myndighetsrapporterna. Endast myndigheternas rapporter var offentligt tillgängliga vid denna tidpunkt. Syftet med genomgången har varit att kortfattat ge en bild av vilka åtgärder som myndigheterna vill genomföra samt en översikt över hur myndigheterna levererat det som regeringen beställt.

Genomgången visar att uppdraget tolkats mycket olika av myndigheterna och att ambitionerna därmed skiljer sig mycket åt. Några verk såsom Jordbruksverket, Läkemedelsverket och Räddningsverket har levererat ambitiösa rapporter med konkreta förslag till åtgärder som verkligen kan komma att innebära lättnader för berörda företag. Det vanligaste förslaget som myndigheterna för fram är dock att fler blanketter skall finnas tillgängliga på Internet. I rapporten noteras också att bara 48 % av myndigheterna haft samråd med företrädare för näringslivet.

Mätmetod

NUTEK har vidareutvecklat ITPS förslag till mätmetod och överlämnat ett förslag till regeringen den 10 maj i år. Arbetet har skett i nära kontakt med näringslivets organisationer. Under våren har dessutom konsultföretaget PLS Ramböll på uppdrag av NUTEK genomfört en pilotmätning av lagen om mervärdeskatt med mätmetoden. Mätningen visar att företagets kostnader för att administrera regelverket enligt den använda definitionen är ca 2,8 miljarder kr. I juli månad 2004 gav regeringen NUTEK i uppdrag att påbörja mätningen av inkomstskattelagen med angränsande lagar såsom skattebetalningslagen och lagen om sociala avgifter samt årsredovisningslagen. Resultaten skall redovisas under våren 2005.

Riksrevisionen

Riksrevisionen har beslutat att granska regeringens arbete med regelförenkling. Syftet med granskningen är att besvara tre grundläggande revisionsfrågor:

- Har de medel/verktyg som regeringen valt för att förverkliga riksdagens mål varit ändamålsenliga?
- Hur fungerar de verktyg som regeringen valt för regelförenklingsarbetet?
- Ger regeringens återrapportering till riksdagen tillräcklig information om regelförenklingsarbetet?

Motiveringen till att Riksrevisionen beslutat granska regeringens regelförenklingsarbete ”är riksdagens två tillkännagivanden inom tre år som visar att riksdagen anser att regelförenkling är viktigt och att det också gäller att öka takten i regelförenklingsarbetet”.

De medel som regeringen valt för detta arbete har enligt Riksrevisionen främst varit inriktat på myndigheternas föreskrifter och i mindre grad på regeringens egna förordningar och lagstiftning. Vidare förefaller arbetet enligt revisionen mera vara inriktat mot regelförändringar än på existerande regler. Slutligen tyder också indikationer på brister i genomförandet av de medel för regelförenklingsarbetet, som regeringen självt beslutat om”. Riksrevisionens rapport beräknas vara klar i september/oktober 2004.

Verksförordningsutredningen

Verksförordningsutredningen har avlämnat sitt slutbetänkande ”Från verksförordning till myndighetsförordning” (SOU 2004:23) till regeringen. Utredningen föreslår att regleringen av myndigheternas skyldigheter att göra konsekvensanalyser, som nu sker i både verksförordningen och simplexförordningen, skall sammanföras till en från verksförordningen fristående förordning om konsekvensanalys vid regelgivning.

EU

EUs inflytande på de olika lagstiftningsområdena varierar. Inom exempelvis jordbruk, livsmedel och kemikalier är det mycket stort. Inom vissa delar av vårt regelverk kan EUs påverkan punktvis också vara mycket stark medan det inom andra områden är mer eller mindre marginellt. Av de förslag till nya eller ändrade företagsregler som NNR handlägger visar Regelindikatorn att 40 % är EU baserade, se vidare kapitel 5. Debatten om lagstiftningens kvalitet, behovet av samråd med berörda och konsekvensanalyser är därför intensiv även inom EU. I juni 2002 publicerade kommissionen en aktionsplan för bättre regelgivning (Action Plan on Better Lawmaking). Planens huvudsakliga innehåll var minimistandarder för samråd, utvidgad användning av förbättrade konsekvensanalyser samt en minskning av regelmassan med 25 %.

Med anledning av att det finns ytterligare två institutioner som har avgörande betydelse för regelgivningen - rådet och parlamentet - är det viktigt att det finns ett system som får genomslag i hela regelgivningskedjan. Därför har ett interinstitutionellt avtal slutits under 2003/2004 mellan rådet, parlamentet och kommissionen. Vad gäller att förbättra lagstiftningens kvalitet heter det bl.a. att ”de tre institutionerna, kommer var och en under utövandet av sina respektive befogenheter, att verka för lagstiftningens kvalitet; dvs. dess klarhet, enkelhet och kvalitet. Institutionerna anser att en förbättring av samrådsprocessen före lagstiftningen och en ökad användning av konsekvensanalyser, såväl före som efter kommer att bidra till detta mål”. För att kunna följa utvecklingen av aktionsplanen pågår nu ett arbete i kommissionen att ta fram indikatorer. Dessa beräknas vara färdiga under våren 2005.

Goda exempel på åtgärder

Riksdagen

Den absolut viktigaste åtgärden på regelförenklingsområdet de två senaste åren är riksdagsbeslutet som fattades den 18 december 2002. Det innebar den kraftigaste signalen hittills för att arbetet med att förenkla för företagen måste ge substantiella resultat.

Riksdagen beslutade 2002-12-18;

- att hela regelverket som rör företagande skall gås igenom så att onödiga och krångliga regler tas bort,
- att ett kvantitativt mål sätts upp i syfte att redan under innevarande mandatperiod påtagligt minska företagens kostnader för administration av regelverket,
- att Sverige skall lämna in en ansökan till OECD för granskning av vårt regelförenklingsarbete och
- att det bör sättas upp en tidsgräns inom vilka myndigheterna måste ha besvarat eller handlagt ett ärende.

Regeringen

För att svara upp emot riksdagens beslut har regeringen i sin tur tagit några viktiga beslut. De främsta är att ta fram en mätmetod för företagens kostnader för att administrera det statliga offentliga regelverket, att ta fram en definition av vad som skall betraktas som en administrativ kostnad i detta sammanhang samt att ge samtliga departement och 45 myndigheter i uppdrag att gå igenom hela sitt regelverk som berör företagen och presentera förslag till förenklningar. Till de

positiva åtgärderna måste också räknas anmälan till OECD om en granskning av Sveriges regelförenklingsarbete. Tyvärr har starten försenats av den svenska regeringen och granskningen förväntas nu påbörjas först år 2005.

Myndigheterna

På myndighetssidan måste Jordbruksverkets, Läkemedelsverkets och Räddningsverkets svar på regeringens uppdrag som omnämns ovan framhållas som goda exempel. Därtill bör det framhållas att Tullverket fortsätter sitt arbete för att åstadkomma förenklingar för företagen trots en allt hårdare internationell press, inte minst i säkerhetsfrågor.

Utredningar

Det finns inte minst på utredningssidan utredare som verkligen försöker få fram ett underlag som redovisar en uppskattning av hur många företag som omfattas av de framlagda förslagen. Det finns också utredningar som försöker få fram beräkningar/uppskattningar av de ökade/minskade kostnader som blir följden av förslagen. I betänkandena SOU 2003:65 om alkoholbranschens idrottsponsring m.m. och SOU 2003:117 Post och Kassaserviceutredningen finns det exempelvis beskrivet vilka företags som berörs. När det gäller uppskattningar av kostnader finns det redovisat i Bygghörningskommissionens betänkande SOU 2002:115 om konkurrensen på byggmarknaden, avsnittet om entreprenadkonton.

4 Samordningsproblem

I föregående års rapport lyfte NNR fram den svenska modellen med ramlagstiftning och de problem som den kan ge upphov till följd av det delade ansvaret mellan departement och ansvarig myndighet. När regler skrivs finns det många olika faktorer som ska beaktas. Grunden för att få så ändamålsenliga regler som möjligt är då att analysera olika frågor relaterade till ett förslag i en konsekvensanalys. I den existerande ordningen utfärdar riksdagen eller regeringen ramarna inom olika områden medan myndigheter fyller ut regelverken med mer detaljerade bestämmelser.

I Sverige har det under lång tid funnits en tradition av att nya regler av större vikt föregås av en mer omfattande utredning. Förslagen behandlas därefter av ansvarigt departement där de i många fall blir till propositioner, i det fall det är fråga om en ny eller ändrad lag. Om förslagen resulterar i en förordning hanteras förslagen också inom regeringskansliet. Myndigheter har enligt verks- och simplexförordningarna, en skyldighet att presentera en konsekvensanalys tillsammans med förslag till nya eller ändrade regler som berör företag. Analyserna utgår från de ramar lagen eller förordningen fastställer för myndigheten. I flertalet fall genomför sedan myndigheten en djupare konsekvensanalys än vad som är fallet i tidigare utredning eller proposition. NNR anser att fallet borde vara det omvända

Problemet med denna modell är att varken regeringen, riksdagen eller myndigheterna har ett helhetsperspektiv på förslagets effekter för företagen. Alltför ofta framför myndigheterna argument av karaktären - vi gör bara vad departementet beställt. Modellen med självständiga myndigheter fungerade bättre när internationaliseringen inte kommit lika långt som idag. Nu är regelverken mer konkurrensutsatta och det gäller att optimera utfallet. Då måste betydligt fler frågor kunna ses i ett helhetsperspektiv. Trots detta fortsätter vi att arbeta efter modellen med att regeringen efter att ha antagit ramarna delegerar flertalet frågor till behörig myndighet som utfärdar detaljerade föreskrifter på området.

NNR finner att regelgivningsprocessen i större utsträckning måste ses i ett ”från ax till limpa” perspektiv. Nedanstående två exempel visar på regler där det delade ansvaret levererat regler som för berörda företag kan anses medföra en omotiverat hög administrativ börda.

- Lag om finansiell rådgivning till konsumenter, prop. 2002/03:133. NNR påpekade redan på utredningsstadiet att dessa regler kan medföra betydande kostnader för berörda företag och där det kan ifrågasättas om de står i rimlig proportion till problemet. Sannolikt finns det enklare sätt att nå samma syfte. NNR påtalade för utredningen att deras förslag kommer att innebära ökade kostnader med ca 500 mkr för de företag som berörs av reglerna. Detta resonemang fanns vare sig med i slutbetänkandet eller i propositionen. Finansinspektionen fick genom lagen rätt att utfärda föreskrifter på området och dessa föreskrifter antogs under våren 2004. Någon konsekvensanalys har aldrig gjorts som belyser helheten. En konsekvens av de antagna reglerna blir, enligt företrädare för branschen, att rådgivning kommer att upphöra till vissa kundgrupper till följd av betungande dokumentationskrav som inte står i rimlig proportion till vad företagen kan debitera för rådgivning. Sannolikt var denna effekt inget som egentligen avsågs med reglerna.

- Redovisning av könsfördelning i företagsledningen, prop. 2002/03:56. Genom denna lag ska fr.o.m. den 1 januari 2004 företagen ange könsfördelning inom företags ledning. Det nya redovisningskravet omfattar företags styrelseledamöter, verkställande direktör, och andra personer i företags ledning. Könsfördelningen inom styrelsen skall redovisas för sig och fördelningen bland övriga ledande befattningshavare, inklusive VD, för sig. Undantag gäller för företag och koncerner i vilket antalet anställda uppgår till högst tio. NNR fann att utredningen som föregick propositionen inte hade gått igenom de alternativ som fanns nämligen att ta vara på redan existerande information hos PRV och i företagens ”publika årsredovisningar”. Vi framhöll att ”genom att använda sig av denna information kan regering och riksdag skaffa sig en god bild av hur det ser ut med könsfördelningen i företagsledningarna i svenska företag utan att ålägga företagen en ny uppgiftsskyldighet”. Regeringen och riksdagen valde att bortse från denna information och beräknade inte heller kostnaden för företagen för den tillkommande uppgiftsbördan. Istället framhöll regeringen i propositionen att ”den ökade tidsåtgången i det årliga arbetet med upprättandet av årsredovisning kommer att vara marginell i förhållande till den totala tidsåtgång som årsredovisningslagarnas nuvarande bestämmelser medför”.

Ett konkret förslag för att komma till rätta med problemen som beskrivs ovan är att statliga utredningar ges uppdraget att även föreslå ändringar i myndighetsföreskrifter och inte som idag bara i förordningar och lagar. Därtill måste det bli ett bättre samarbete mellan departement och myndigheter. Ett ytterligare förslag är att det i kommittédirektiven skrivs in beställningar om att utredningen ska presentera förslag till förenklingsförslag för berörda företag och peka på eventuella legala hinder för att genomföra förenklingsförslagen.

När det gäller propositioner är beskrivningarna av konsekvenserna av regler som berör företag generellt sett av mycket låg kvalitet. NNR anser att det måste komma starkare signaler från regeringen och riksdagen för att kvaliteten ska bli bättre i propositioner och statliga utredningar. I dagsläget kan det ifrågasättas om riksdagsledamöterna verkligen är medvetna om vilka effekter som följer av förslagen som de beslutar om i riksdagen. Propositionen 2003/04:83 om digitala färdskrivare vid vägtransporter och 2003/04:65 om rökfria serveringsmiljöer är exempel från det gångna riksdagsåret på ärenden där effekterna beskrivs på ett bristfälligt sätt. Tyvärr finns det många flera exempel och uttryck av karaktären ”torde inte medföra några större konsekvenser” är en vanligt förekommande summering av förväntade effekter.

När det gäller förordningarna är det omöjligt att uttala sig om kvaliteten på konsekvensanalyserna eftersom de anses vara arbetsmaterial och därmed inte är offentlig handling. Det finns emellertid anledning att tro att de håller ungefär samma standard som propositionerna. NNR finner att hanteringen av konsekvensanalyser för förordningar inom regeringskansliet är oacceptabel. NNR kan inte förstå skälen till varför dessa dokument inte ska vara offentliga. En öppenhet kring olika förslag gynnar kvaliteten i de regler som antas.

Mot bakgrund av NNRs erfarenheter, från den stora mängd ärenden som inkommer, finner vi att den ovan beskrivna regelgivningskedjan gör det svårare att utforma regler som minimerar företagens administrativa börda. De avgörande frågorna för företagen faller tyvärr alltför lätt mellan stolarna eftersom ingen tar ett helhetsansvar för regelverkens utformning.

5 Resultat och kommentarer till Regelindikator 2004

Uppföljning av ärenden

NNR har under 2002 och 2003 presenterat rapporten Regelindikator. Årets rapport bygger på samma metodik som tidigare år. Den innebär att vi systematiskt försöker att bedöma kvaliteten i inkommande ärenden från myndigheter, statliga utredningar och regeringskansliet av förslag till nya eller ändrade företagsregler. Resultaten av den fortsatta uppföljningen presenteras nedan. Sammanställningen för 2004 grundar sig på ca 200 förslag till nya eller ändrade regler från departement, statliga utredningar och myndigheter. I bilaga 1 ges det en kortare förklaring till de frågeställningar som NNR bedömer i varje ärende.

För att kunna följa kvaliteten och omfattningen av de problem- och konsekvensanalyser som skall bifogas bedömer NNR underlaget utifrån 13 kvalitetsfaktorer. Flertalet av dessa utgår från de regler som finns fastställda i simplex- och verksförordningarna. Vi har även valt att lägga till några faktorer som NNR anser vara självklara med hänsyn till bl.a. rättssäkerhet och möjligheter till kvantifiering. Nytt för i år är att vi kan redovisa indikatorer som visar om de förslag som granskats medför ökad eller minskad administrativ börda för företagen och om förslagen beror på antagna EU regler som ska implementeras i Sverige.

Syftet med uppföljningen av enskilda ärenden är att i grova drag få kunskap om kvaliteten på konsekvensanalyserna och om det sker några förändringar över tiden. Metoden ger ingen vetenskaplig exakthet och därmed kan inte för stora växlar dras av små förändringar.

I tabellen nedan redovisas resultatet av de ärenden som inkommit till NNR och behandlats t.o.m. juli 2004.

NNRs kvalitetsfaktorer och måluppfyllelse

Nedan redovisas resultaten från NNRs kvalitetsdatabas. I tabellen anges andel i procent av ärendena som innehåller eller uppfyller respektive kvalitetsfaktor.

Kvalitetsfaktorer och måluppfyllelse 2004-2002 (andel i procent)

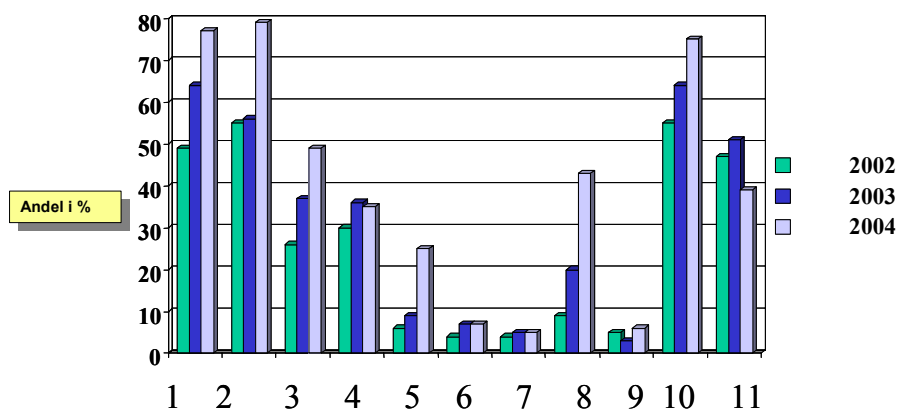
	2004	2003	2002		2004	2003	2002
1. Sammanfattning	77	64	49	7. Totala kostnader	5	5	4
2. Tidigare regler	79	56	55	8. Konkurrensaspekten	43	20	9
3. Alternativen beskrivna	49	37	26	9. Goldplating	6	3	5
4. Tidig konsultation	35	36	30	10. Remisstid	75	64	55
5. Antal företag	25	9	6	11. Simplexanalys	39	51	47
6. Kostnader/företag	7	7	4	12. Adm börda: Ökad	52		
				Minskad	16		
				Oförändrad	32		
				13. EU baserat	40		

Källa: NNR

Kommentarer till kvalitetsfaktorerna.

1. *Det finns en sammanfattning i 77 % av ärendena jämfört med 56 % år 2003.* NNR finner det positivt att andelen ökar för tredje året i rad. En sammanfattning borde vara en självklarhet i varje större ärende. Skälet till detta är att det ger läsaren en möjlighet att snabbt sätta sig in i ett ärende och bedöma vad förslaget i realiteten behandlar. En kort sammanfattning är därför värdefullt. NNR anser att berörda parter inte ska behöva läsa ett helt förslag för att få en uppfattning om innehåll och omfattning.
2. *I 79 % jämfört med 56 % år 2003 finns tidigare regler redovisade.* Denna förändring är glädjande. För att förstå effekterna av ett förslag måste det redovisas vad den egentliga förändringen består i. Om inte läsaren förstår förslaget minskar möjligheten för berörda intressenter att bilda sig en uppfattning om förslagens konsekvenser och därmed lämna relevanta synpunkter. Om så är fallet ökar risken för att förslag av dålig kvalitet antas. Förslagen kan sedan få konsekvenser som inte finns belysta i underlaget.
3. *I 49 % av ärenden jämfört med 27 % år 2003 beskrivs alternativen till det presenterade förslaget.* I vissa fall kan det finnas alternativ till offentlig reglering, reglernas utformning eller delar av förslaget. Det gäller speciellt i de fall när förslaget har sitt ursprung i Sverige och inte beror på något beslut som fattats i EU. NNR finner det mycket angeläget att olika alternativ till förslaget eller delar av detsamma redovisas. Om så inte sker skall motiven till detta redovisas.

4. *I 35 % jämfört 36 % för år 2003 av ärendena finns det redovisat hur konsultation/samråd har skett med berörda branscher och företag.* Tyvärr ökar inte andelen tidiga samråd. För att skapa regler med en så hög kvalitet som möjligt och minimera de negativa konsekvenserna för berörda företag anser NNR att det är av stor betydelse att det på ett tidigt stadium förs en dialog med berörda om utformning av reglerna och vilka förslag som är bäst. Kontakter med berörda bör äga rum innan förslaget skickas ut på remiss. Det gäller att optimera utformningen av reglerna med hänsyn till statsmakternas intressen och företagens förutsättningar och situation. Med ökad kunskap bör kvaliteten i olika regelverk förbättras. Det är exempelvis otillräckligt att bara skriva att ”samråd ägt rum med branschen”, vilket tyvärr sker i många fall. Det viktiga i sammanhanget är att redovisa vilka synpunkter som framkommit och hur dessa beaktats vid utformningen av förslaget. NNR anser att tidiga samråd är en nyckelfaktor för att få till stånd regelverk med hög kvalitet.
5. *I 25 % jämfört med 9 % år 2003 av ärendena finns det redovisat hur många företag som berörs.* Det är glädjande att fler ärenden innehåller en beskrivning av hur många företag som påverkas av förslaget. För att kunna bilda sig en uppfattning om förslagets effekter bör det i förslaget redovisas hur många företag som berörs och deras storlek, exempelvis i form av antalet anställda eller omsättning. Denna sorts information gör det lättare att väga olika intressen mot varandra och bedöma om förslaget står i proportion till problemet. I förlängningen kan man tänka sig att kraven på problem- och konsekvensanalyser skulle kunna differentieras med hänsyn till förslagets omfattning. Denna modell tillämpas i exempelvis Holland. Differentiering utifrån omfattning skulle kunna vara ett sätt att använda resurserna på ett effektivare sätt.
6. *Andelen ärenden där det beskrivs vilka kostnader förslaget för med sig för ett enskilt företag uppgår till 7 %, vilket är samma andel som år 2003.* För att belysa effekterna av olika förslag är det av central betydelse att statsförvaltningen i större utsträckning försöker uppskatta kostnaderna som förslagen medför för företagen. Genom att kvantifiera effekterna och uttrycka dessa i kronor blir förslagets effekter tydligare för alla parter. Idag är utgångspunkten nästan alltid ett regleringsperspektiv och i få ärenden försöker regelgivaren att belysa hur förslaget konkret kommer att påverka berörda företag.

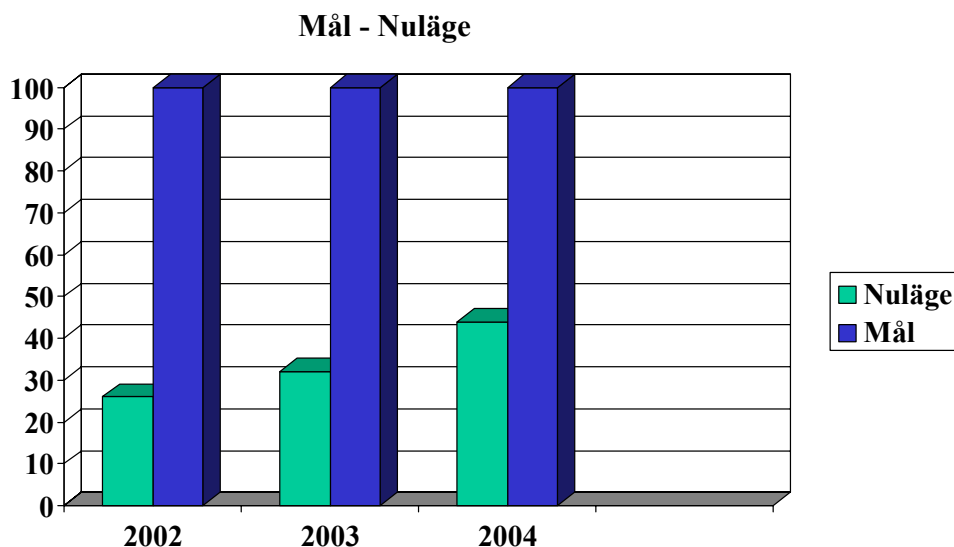


7. *De totala kostnaderna finns redovisade i 5 % av ärendena, vilket är samma andel som för år 2003.* För att kunna väga olika intressen mot varandra och bedöma rimligheten i olika förslag anser NNR att det är nödvändigt att de totala kostnaderna uppskattas och kvantifieras. Optimalt är naturligtvis att det finns redovisat både de totala kostnaderna och vinsterna. NNR är väl medveten om att det finns ett flertal problem med att genomföra ”exakta” beräkningar av eventuella kostnader som ett förslag kan innebära för berörda företag. Idag finns det dock i alltför få ärenden någon som helst ansats att bryta ned frågan och redovisa vilken typ eller storlek på kostnaderna som kan förväntas uppstå. För företagen kan det röra sig om allt ifrån krav på investeringar till lönekostnader för den personal som ska lämna den information som fastställs i förslaget.
8. *I 43 % jämfört med 20 % av ärendena år 2003 finns konkurrensaspekten belyst.* Denna förändring är positiv och större fokus bör gälla förslaget konkurrensaspekter. NNR följer upp om det i förslaget finns beskrivet om förslaget kan få några effekter för konkurrensen mellan olika aktörer, exempelvis med avseende på företagsstorlek, företagsform eller huvudman. I takt med den ökade konkurrensen från omvärlden som globaliseringen för med sig i praktiskt taget alla branscher finns det skäl att även belysa hur motsvarande regler utformas i konkurrentländerna. I dag finns det inget krav på att redovisa denna frågeställning. I Holland däremot föreligger det ett krav på att denna fråga ska redovisas.
9. *I 6 % av ärendena jämfört med 3 % av ärendena år 2003 finns det redovisat hur förslaget förhåller sig till antaget EU beslut.* NNR bedömer att andelen är allt för låg och förändringen sker från en mycket låga nivå. I vissa fall väljer myndigheterna och regeringen av något skäl att gå längre än det beslut som fattats av någon av EUs institutioner. Detta brukar benämnas för ”Goldplating”. Vid implementering av EU-beslut anser NNR att det klart och tydligt bör redovisas hur förslaget förhåller sig till antaget beslut. Om Sverige väljer att införa regler som går utöver antaget beslut anser NNR att motiven för detta tydligt måste redovisas. Beträffande EU relaterade förslag anser NNR att en problem- och konsekvensanalys måste genomföras på ett så tidigt stadium som möjligt. När reglerna väl ska implementeras i medlemsstaterna kan flexibiliteten i vissa fall vara mycket begränsad, trots att förslaget kan komma att medföra betydande negativa konsekvenser för företagen. Konsekvenser som inte finns redovisade någonsans.

10. *I 75 % av ärendena jämfört med 64 % år 2003 uppgår remisstiden till minst tre veckor.* För att berörda ska få en rimlig tid att sätta sig in i ett förslag och analysera och kommentera detsamma är det önskvärt med en frist på minst tre veckor. Det svenska remissförfarandet är till för att berörda intressenter ska få yttra sig över ett förslag som de berörs av och därmed chansen att delge statsmakterna sin syn på förslaget. Remissförfarandet används i vissa fall när det är mycket kort svarstid. Det får då ses mer som en information än en reell möjlighet att lämna synpunkter. Ett sådant förfarande gynnar inte utformningen av regler med hög kvalitet och indirekt kan det ses som ett hot mot rättssäkerheten. NNR är väl medveten om att det ibland kan finnas skäl för att beslut om nya eller ändrade regler måste fattas med kort varsel men detta tillhör trots allt undantagen.
11. *I 39 % av ärendena jämfört med 51 % för år 2003 har det presenterats en analys enligt kraven som finns i simplexförordningen.* Av kapitlet ovan framgår att en simplexanalys ska genomföras i de fall förslaget kan få betydande effekter för små företags förutsättningar. Många myndigheter finner det onödigt att göra två separata konsekvensanalyser för samma ärende. NNR har till verksförordningsutredningen föreslagit att revidera dagens krav på myndigheterna så att dessa återfinns i en och samma förordning istället för dagens två. Med tanke på att det svenska näringslivet till 98 procent består av småföretag bör antalet myndigheter som redovisar en simplexanalys eller beskriver eventuella effekter för små företag vara betydligt högre. Vissa myndigheter hävdar att reglerna inte har några effekter för små företag trots att så är fallet. Detta visar enligt NNR på en av svagheterna med simplexförordningen; det saknas sanktioner mot myndigheter som inte följer reglerna. Dessutom saknas ett statligt organ som kontrollerar efterlevnaden av reglerna.
12. *För varje ärende som inkommit till NNR bedömer vi fr.o.m. hösten år 2003 om förslagen innebär ökad, minskad eller oförändrad administrativ börda för företagen. Resultatet av våra bedömningar, som gjorts t.o.m. juli 2004, visar att 52 % kommer resultera i en ökad, 16 % i en minskad och 32 % i en oförändrad administrativ börda.* Det finns ingen vetenskaplig exakthet bakom dessa siffror, men de ger en god indikation på utvecklingen.
13. *Av de ärenden som inkommit till NNR beror 40 % av förslagen till nya eller ändrade företagsregler på antagna EU-regler.* Siffran visar att det fortfarande finns ett stort nationellt utrymme för åtgärder för att förenkla för företagen i Sverige. SVTs aktuelltredaktion har via en undersökning av samtliga propositioner som Sveriges riksdag antagit under perioden 1998-2003 kommit fram till siffran 30 %. Betydelsen av EU som regelgivare varierar mycket mellan olika områden.

NNR konstaterar att det skett förbättringar för 6 av 11 kvalitetsfaktorer och att förbättringar kan konstateras för andra året i rad. Tyvärr sker det i vissa fall från för låga nivåer och för de variabler som är relativt enkla att förändra. De för företagen viktigaste aspekterna är fortfarande undermåligt belysta såsom frågor om de kostnader som förslagen eventuellt förväntas medföra för berörda. En beskrivning av kostnader och vilka företag som faktiskt berörs är av central betydelse om olika regelförslag i större utsträckning ska beakta konsekvenserna för företagen.

Bilden nedan illustrerar en sammanvägning för åren 2002 till 2004 av de indikatorer NNR följer upp i förhållande till en situation där alla ärenden innehåller de kvalitetsfaktorer NNR anser vara väsentliga. Det framgår klart att kraftfulla åtgärder måste vidtas för att höja kvaliteten på förslagen till nya eller ändrade regler. I kapitlet 6 redovisar NNR ett antal förslag till åtgärder för att höja kvaliteten.



Företagens uppgiftslämnande

Myndigheterna begär in uppgifter från företagen för en rad olika ändamål. Det kan gälla beskattning, tulldebitering, tillståndsprovning, bidragsgivning, tillsyn och kontroll, utredningsverksamhet, samhällsplanering och framställning av statistik. Statskontoret fann i en kartläggning år 1998, den senaste totalinventeringen, att 75 olika myndigheter samlar in uppgifter på 1 150 olika blanketter. Flödet av ifyllda blanketter till myndigheterna uppgick till 73 miljoner år 1998. Uppgiftslämnandet är en stor del av den administrativa börda som regelverken ger upphov till.

Statliga myndigheter måste sedan 1982 samråda om sitt uppgiftsinhämtande med organisation som företräder uppgiftslämnande företag och kommuner (samrådsförordningen 1982:668). NNR är samrådspart på företagssidan. Syftet med samråden är att myndigheterna ska uppmärksammas på de problem och kostnader som kan uppstå för företagen och om möjligt vidta åtgärder som begränsar och förenklar uppgiftslämnandet. NNR har på sin hemsida en lista över aspekter som myndigheterna bör beakta. I bästa fall har myndigheterna redan innan ärendena tas upp med NNR beaktat dessa aspekter på ett tillfredsställande sätt. I annat fall försöker NNR och dess medlemmar att driva förslag om förenklingar gentemot myndigheterna. Förslag som ofta men inte alltid vinner gehör.

NNR följer kvaliteten även i samrådsärendena. En fullständig bild över förändringarna i uppgiftsinhämtandet kan NNR inte ge eftersom det har visat sig att samrådsförordningen inte iaktas fullt ut av myndigheterna. Ett hundratal samrådsärenden som gäller uppgiftslämnande enligt samrådsförordningen har registrerats i en särskild kvalitetsdatabas sedan början av 2002. En sammanställning av materialet visar att myndigheterna endast i en fjärdedel av fallen gör

kalkyler över de förväntade kostnaderna för uppgiftslämnande företag. En sådan kalkyl bör i princip alltid göras när ett nytt uppgiftskrav tillkommer eller när ett befintligt uppgiftskrav ändras. I ca 10 % av ärendena kunde inte av ärendehandlingarna ens utläsas av hur många företag eller inom vilken bransch som uppgiftskravet avsågs fullgöras.

Resultaten av samråden för företagen kan belysas med följande data: i 28 % av ärendena togs frågeställningar bort från uppgiftskravet (blanketten), i 63 % förenklades frågeställningarna i högre eller lägre grad för uppgiftslämnarna och i 20 % minskades urvalet av företag.

Ett bra exempel på samrådsresultat som kan nämnas är SCBs årliga undersökning om företagens ekonomi, ett ärende från början av år 2004. Ett urval på ca 14 500 företag avsågs få en enkät med krav att redovisa specifikationer av intäkter och kostnader samt varulager och pågående arbeten. I samrådet mellan SCB och NNR ändrades urvalet för att minska företagens administrativa börda. Samtliga enskilda näringsidkare som inte behöver göra årsbokslut (RSV blankett N1) togs bort från urvalet. Enskilda näringsidkare som gör årsbokslut (N2:or) behölls enbart i urvalet för vissa delbranscher men undantogs i exempelvis fastighetsförvaltning och hotell- och restaurangbranschen.

6 Slutsatser och förslag till åtgärder

Slutsatser

Under åren 2003-2004 har flera mycket positiva åtgärder vidtagits på regelförenklingsområdet. Regering har som en direkt följd av riksdagsbeslutet 2002-12-18 tagit fram ett handlingsprogram. Ett program som innehåller uppdrag till samtliga departement och myndigheter att gå igenom hela sina regelverk som berör företag och komma med förenklingsförslag. Därtill har regeringen lovat att ställa upp ett kvantitativt mål för en minskning av företagens kostnader för att administrera det statliga offentliga regelverket. Ett sådant mått skall ställas upp när en tillförlitlig metod är framtagen. Under 2003 har också en definition av administrativ börda fastställts. Vidare har NUTEK givits en central roll i regelförenklingsarbetet.

Samtidigt visar resultaten från Indikator 2004 att regering, riksdag och myndigheter i en aldrig sinande ström belastar företagen med nya administrativa kostnader. I fler än hälften av förslagen till nya eller ändrade företagsregler ökar de administrativa kostnaderna för företagen. I bara 16 % av fallen minskar de. Hur omfattande varje ökning/minskning är ger inte NNRs Indikator svar på, men trenden är tydlig. Ökningstakten är mer än tre gånger så stor som minskningstakten räknat i antalet förslag.

Skälen till att denna utveckling fortsätter trots ovan nämnda positiva åtgärder är flera:

- Det finns ingen kvalitetskontroll av de konsekvensanalyser som skall göras av förslag till nya och ändrade regler. Resultaten från Indikator 2004 visar skrämmande låga siffror för beräkningen av företagens kostnader och hur många företag som berörs av förslagen. I bara 7 % av ärendena beräknas kostnaderna för företagen, en siffra som är oförändrad sedan föregående år.
- Regeringen har inte ställt upp ett tydligt kvantitativt mål för en minskning av företagens administrativa kostnader för att administrera regelverket. Styrsignalerna ut till departement och myndigheter är därmed alldeles för svaga.
- Bristande resurser och svagt mandat för regeringens SimpLex grupp.

Förslag till generella åtgärder

- Sätt upp ett tydligt kvantitativt mål för en minskning av de administrativa kostnaderna.

Regeringen måste sätta upp ett tydligt kvantitativt mål för en minskning av företagens administrativa kostnader för att hantera det offentliga regelverket som berör företagen. I Holland och Danmark har respektive regeringar antagit en 25 procentig minskning som mål. NNR föreslår att samma mål ska vara genomfört i Sverige till år 2010.

- Förstärk SimpLex och flytta gruppen till statsrådsberedningen.

Regeringens enhet för regelförenkling den s.k. SimpLex gruppen i Näringsdepartementet gör efter sitt mandat och i förhållande till sina resurser ett bra arbete. Den politiska uppbackningen på Näringsdepartementet av arbetet med regelförenkling har också ökat. Regelförenklingsfrågorna kräver emellertid utomordentligt starka signaler till departement och myndigheter om det skall få något större genomslag. Därför bör enhetens roll förstärkas genom att flyttas till statsrådsberedningen. I flera länder har därför motsvarande enheter placerats mer centralt i regeringskansliet.

- Genomför årliga beräkningar av företagens sammanlagda kostnader för att administrera det statliga offentliga regelverket.

NUTEK har nu överlämnat en mätmetod som testats på lagen om mervärdeskatt och som visat sig fungera. Regeringen har också gett NUTEK i uppdrag att mäta den administrativa bördan för ytterligare några lagar. Det innebär att regeringen idag förfogar över en tillförlitlig mätmetod. Regeringen har också gett NUTEK i uppdrag att kartlägga vilka lagområden som orsakar de svenska företagen störst administrativ börda. Detta skall ske i samråd med näringslivets organisationer. Näringslivet har föreslagit att börja med de tre lagområden som enligt hittills kända erfarenheter ger företagen störst administrativ börda nämligen skatte-, arbetsmarknads-, och miljölagstiftningen. Det är viktigt att dessa områden hinner mätas två gånger fram till sommaren 2006 så att det går att följa utvecklingen mot det av riksdagen uppställda målet som är att åstadkomma en påtaglig minskning av den administrativa bördan till september 2006.

- Beräkna de administrativa kostnaderna för alla förslag till ny eller ändrad lagstiftning.

Resultaten visar att det är låg efterlevnad av förordningarna avseende kravet på att regelgivare skall beräkna/ uppskatta kostnaderna av sina förslag. Nu finns emellertid en mätmetod som kan appliceras på förslagen när olika alternativ övervägs. Dessa mätningar bör sedan användas för att minska företagens administrativa kostnader så att företagen kan se konkreta resultat.

- Redovisa och publicera årliga uppföljningar.

Med de mätningar som skall göras av samtliga existerande regelområden och av ny och ändrad lagstiftning kommer det att finnas underlag för att publicera årliga uppföljningar av utvecklingen av den administrativa bördan och redovisa den i kronor. Det är viktigt att denna redovisning blir offentlig och lättillgänglig.

- Gör nationella konsekvensanalyser av EUs förslag till nya företagsregler.

Många förslag som kommer från EU har stor betydelse för företagen i Sverige. Det gäller därför att redan på förhandlingsstadiet veta vilka fördelar och nackdelar som finns med olika förslag för att kunna driva positioner som verkligen gagnar svenska intressen. Normen bör därför vara att den svenska regeringen gör egna konsekvensanalyser av de förslag som kommer från EU.

Förslag till kvalitetsförbättrande åtgärder

- Inrätta ett organ med övergripande ansvar för kontroll av konsekvensanalyser.
- Inför ett övergripande och enhetligt system för konsekvensanalyser enligt NNRs förslag.
- Inför sanktionsmöjligheter.
- Utse en ansvarig tjänsteman på varje departement och myndighet för arbetet med konsekvensanalyser.
- Genomför tidiga samråd med näringslivet.
- Redovisa genomförda konsekvensanalyser offentligt.

NNR accepterar principiellt verksförordningsutredningens förslag om en sammanhållen förordning för konsekvensanalys, med tanke på hur förslaget till myndighetsförordning är upplagt. NNR anser dock att samrådsförordningens bestämmelser bör ingå i den särskilda förordningen och med skärpt innehåll.

NNR anser att den administrativa bördan av planerade regler skall särredovisas av myndigheten och fördelas på olika kostnadstyper utöver lönekostnader i företaget.

NUTEK har fått en allt mer ledande roll i regeringens arbete med regelförenkling. Uppdragen att fortsätta mätningarna av administrativ börda tillsammans med uppdragen att verka för enkla och ändamålsenliga regler för företagande samt att de administrativa kostnaderna för företagen minskar är en kraftig markering av NUTEKs roll. Vad gäller ansvaret för konsekvensanalysernas kvalitet så delas detta idag på sätt och vis med Ekonomistyrningsverket (ESV). Om arbetet med och kontrollen av kvaliteten på konsekvensanalyserna skall bli effektivt så bör detta ansvar ligga på en myndighet.

Bilaga 1

Förklaring till NNRs Kvalitetsfaktorer

Sammanfattning	Har regelgivaren sammanfattat ärendet och beskrivit innehållet i förslaget? <ul style="list-style-type: none">• Sammanfattning tydliggör förslaget för berörda och remissinstanser.
Tidigare regler	Finns tidigare regler beskriva? <ul style="list-style-type: none">• Beskrivning av det existerande regelverket är viktigt för att sätta ändringen i relation till dagens regelverk.
Alternativen beskrivna	Har regelgivaren beskrivit alternativen till en ny eller ändrad regel? <ul style="list-style-type: none">• Är en ny eller ändrad regel det mest ändamålsenliga sättet att lösa problemet. Alternativ till reglering kan ge hög måluppfyllelse.
Tidig konsultation	Har berörda eller representanter för dessa tillfrågats innan förslaget läggs? <ul style="list-style-type: none">• Berörda kan ge bra ”feed-back” på hur problemet kan lösas och förslag till alternativa lösningar. Berörda kan även ge information om eventuella kostnader för att följa regeln.
Antal företag	Finns det beskrivet hur många företag och vilka branscher som berörs av ändringen eller det nya lagkravet? <ul style="list-style-type: none">• Antal berörda ger information om regleringens omfattning.
Kostnader/företag	Har regelgivaren gjort beräkningar av vilka kostnader förslaget innebär för berörda? <ul style="list-style-type: none">• Om förslaget innebär kostnader för berörda i form av administrativ, praktisk eller tidsmässig karaktär skall detta beräknas.
Totala kostnader	Finns det kostnadsberäkningar för hela berörda företagskollektivet? <ul style="list-style-type: none">• Kostnaden för hela företagskollektivet skall sättas i relation till regleringens syfte.
Konkurrensaspekten	Har regelgivaren analyserat konkurrensfrågorna? <ul style="list-style-type: none">• Konkurrensfrågorna såsom förhållandet mellan olika företag, regioner, länder samt privat/offentligt måste analyseras för att undvika snedvriden konkurrens.

Goldplating

- Vid implementering av EU-beslut måste det klart och tydligt framgå om och i så fall varför den svenska regeln går utöver EU beslutet.

Remisstid

Uppgår remisstiden till minst tre veckor?

- En remisstid på minst tre veckor är skäligt för att remissinstanserna skall hinna behandla ärendet och inkomma med synpunkter av bra kvalitet.

Simplexanalys

Har regelgivaren gjort en s.k. simplexanalys?

- Skyldighet enligt förordning att genomföra simplexanalys på samtliga lagförslag som berör små företag. 98 % av Sveriges företag har mindre än tjugo anställda

Administrativ börda

Hur kommer förslaget påverka företagens administrativa börda?

- NNR gör en kvalitativ bedömning av hur förslaget kommer att påverka den administrativa bördan.

EU-baserat

Har förslaget sitt ursprung i några EU regler?

NNRs medlemmar

- BIL Sweden
- Fastighetsägarna Sverige
- Finansbolagens Förening
- Fondbolagens Förening
- Företagarna
- Kooperationens Förhandlingsorganisation
- Lantbrukarnas Riksförbund
- Svensk Industriförening
- Svenska Bankföreningen
- Svenska Fondhandlareföreningen
- Svenska Handelskammarförbundet
- Svenska Petroleum Institutet
- Svenska Tidningsutgivareföreningen
- Svenskt Näringsliv
- Sveriges Försäkringsförbund